

KODEKS ETYKI **Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza**

Preambuła

Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza jest wspólnym dobrem całej Społeczności Akademii. To miejsce, w którym proces szeroko rozumianego kształcenia w dziedzinie sztuk teatralnych opiera się na najlepszych elementach tradycji oraz innowacyjnym podejściu. Jest przestrzenią wolności artystycznej, twórczego nauczania oraz swobody ekspresji.

I. Wstęp

1. Kodeks Etyki Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza (zwanej dalej „Akademią”) określa **podstawowe wartości, prawa i wolności**, na których opierają się ład społeczny i relacje międzyludzkie w Akademii.
2. Przestrzeganie określonych w Kodeksie Etyki podstawowych wartości, praw i wolności jest **obowiązkiem wszystkich Osób Studiujących i Osób Zatrudnionych w Akademii**.
3. Celem Kodeksu Etyki jest zagwarantowanie takich warunków procesu kształcenia, w których wolność artystyczna, kreatywność w nauczaniu oraz swoboda ekspresji praktykowane są w sposób odpowiedzialny, etyczny oraz zapewniający poszanowanie podstawowych praw i wolności wszystkich Osób Studiujących i Osób Zatrudnionych w Akademii.
4. Celem Kodeksu Etyki nie jest ograniczenie czyjejkolwiek wolności artystycznej, kreatywności w nauczaniu ani swobody ekspresji.
5. Ilekroć w Kodeksie Etyki jest mowa o:

Osobach Studiujących należy przez to rozumieć wszystkich studentów i studentki Akademii oraz doktorantów i doktorantki, **Osobach Zatrudnionych w Akademii** należy przez to rozumieć nauczycieli akademickich, członków Organów Akademii, pracowników administracji, wszystkich innych pracowników zatrudnionych przez Akademię oraz wszelkie osoby wykonujące jakąkolwiek pracę na rzecz Akademii na jakiegokolwiek podstawie, choćby miała ona charakter krótkotrwały, incydentalny lub epizodyczny, Społeczności

Akademii należy przez to rozumieć Osoby Studiujące i Osoby Zatrudnione w Akademii.

II. Podstawowe wartości, prawa i wolności

1. Akademia jest uczelnią artystyczną o szczególnym charakterze. Akceptowane jest w niej twórcze i innowacyjne podejście do procesu szeroko rozumianego kształcenia w dziedzinie sztuk teatralnych. Stosowana metodologia nauczania może niejednokrotnie wiązać się z różnymi formami kontaktu fizycznego. Jest on dopuszczalny, o ile jego **wyłącznym celem jest kształcenie w dziedzinie sztuk teatralnych i w zakresie niezbędnym do zrealizowania należycie zakomunikowanego zadania dydaktycznego.**
2. Bez względu na wspomniany wyżej szczególny charakter Akademii i stosowane w niej metody nauczania, każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii ma **bezwzględne prawo do bycia traktowanym z szacunkiem oraz do poszanowania swojej godności, wolności sumienia, nietykalności cielesnej, intymności, prywatności i poczucia bezpieczeństwa.**
3. W Akademii **nie akceptuje się przypadków nierównego traktowania** z uwagi na płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną, język, światopogląd, religię lub wyznanie, przekonania polityczne, narodowość, pochodzenie etniczne, wiek, cechy genetyczne, niepełnosprawność, status ekonomiczny czy przynależność do określonych grup społecznych.
4. Nikt nie może być w porównywalnej sytuacji traktowany mniej korzystnie (w sposób bezpośredni lub pośredni) ze względu na którąkolwiek z cech, o których mowa w pkt. II.3. Takie różnicowanie stanowi przejaw **zakazanej dyskryminacji.**
5. **Niedopuszczalne są zachowania będące przejawem molestowania**, czyli wszelkie niepożądane zachowania, których celem lub skutkiem jest naruszenie godności Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii i stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub uwłaczającej atmosfery.
6. **Niedopuszczalne są zachowania będące przejawem molestowania seksualnego**, czyli wszelkie niepożądane zachowania o charakterze seksualnym odnoszące się do płci, których celem lub skutkiem jest naruszenie godności Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii, a w szczególności stworzenie wobec niej zastraszającej, wrogiej, poniżającej, upokarzającej lub

uwłaczającej atmosfery. Na takie zachowania mogą się składać działania fizyczne, werbalne lub pozawerbalne. Wszystkie one są niedopuszczalne.

7. **Zakazane są zachowania polegające na nękanii lub zastraszaniu** Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii, które wywołują lub obiektywnie mogą wywołać zaniżoną samoocenę i które powodują lub mają na celu poniżenie lub ośmieszenie, izolowanie lub wyeliminowanie ze Społeczności Akademii.
8. O ile emocje i cała skala ich ekspresji, jak również sceniczne zachowania **nacechowane wulgarnością lub agresją** są nieodłącznymi elementami teatru i nauczania o nim, o tyle są one niedopuszczalne w relacjach międzyludzkich w Społeczności Akademii, choćby dotyczyły procesu nauczania. Dotyczy to w równym stopniu zachowań o charakterze werbalnym, jak i pozawerbalnym.
9. Osoba Studiująca **nie może być w żaden sposób zmuszana do udziału w aktywnościach, które naruszałaby jej dobra osobiste**, w tym godność, wolność, prywatność, dobre imię, intymność, cześć, które prowadziłyby do obrazy jej uczuć religijnych lub które powodowałyby u niej obiektywnie uzasadnione poczucie dyskomfortu.
10. W relacjach z Osobami Studiującymi Osoby Zatrudnione w Akademii nie mogą wykorzystywać ani sugerować lub obiecywać wykorzystywania swojej uprzywilejowanej pozycji w Akademii lub środowisku teatralnym w celu uzyskania wpływu na działania czy postawę Osoby Studiującej.
11. Osoby będące członkami Społeczności Akademii we wzajemnych kontaktach zobowiązane są kierować się **zasadami kultury, szacunku, odpowiedzialności, uczciwości i bezstronności**. Osoby Zatrudnione w Akademii w kontaktach z Osobami Studiującymi, członkami Organów Akademii, innymi Osobami Zatrudnionymi w Akademii oraz z instytucjami i osobami spoza Społeczności Akademii zachowują się uprzejmie i kulturalnie oraz udzielają wyczerpujących, rzeczowych i konkretnych informacji.
12. Osoby będące członkami Społeczności Akademii w swoich działaniach kierują się **zasadą współmierności**. Obciążenia nakładane na Osoby Zatrudnione lub Osoby Studiujące w Akademii muszą być współmierne do celu prowadzonych działań i w żaden sposób nie mogą ograniczać praw osób, na które obciążenia te są nakładane.

13. Jakiegokolwiek osobiste lub rodzinne relacje pomiędzy Osobami Zatrudnionymi w Akademii, a Osobami Studiującymi nie mogą mieć jakiegokolwiek wpływu na sytuację takich osób, wydawane w stosunku do nich decyzje oraz na ocenę ich pracy i postępów w nauce. Niedopuszczalne są jakiegokolwiek przejawy nierównego traktowania Osób Studiujących z powodu pozostawania lub nie w takich relacjach. Jakakolwiek taka osobista relacja pomiędzy osobami ze Społeczności Akademii, jak również zamiar jej nawiązania lub jej zakończenie nie mogą w żadnym wypadku prowadzić do niepożądanego naruszenia prywatności czy intymności którejkolwiek ze stron. Takim naruszeniem będzie, m.in. nagabywanie lub uporczywe podejmowanie przez którąkolwiek ze stron prób nawiązania prywatnego kontaktu.
14. **W sferze płciowości i intymności nie funkcjonuje w Akademii tzw. dorozumiana zgoda.** Jakiegokolwiek zachowania o charakterze intymnym lub w jakikolwiek sposób odnoszące się do płci lub seksualności, które mają miejsce bez wyraźnej, swobodnej, świadomej, aktualnej i pełnej zgody osoby, której dotyczą, są uważane za niedopuszczalne. W szczególności, o swobodnej zgodzie nie może być mowy w przypadku, gdy choćby w najmniejszym stopniu została ona uzyskana na skutek wykorzystania, obietnicy lub groźby wykorzystania lub choćby uzasadnionej obawy wykorzystania stosunku zależności lub podległości.
15. Każda Osoba Studiująca w Akademii **ma prawo do merytorycznej, rzetelnej, zgodnej z przedstawionymi wcześniej kryteriami i sprawiedliwej oceny jej umiejętności, postępów w nauce i jej pracy.**
16. Każda Osoba Studiująca w Akademii **ma prawo do swobodnej ekspresji własnej osobowości** przejawiającej się, m.in. w wyglądzie, ubiorze czy zachowaniu. W sytuacjach, które nie wiążą się bezpośrednio z procesem nauczania lub pracy nad rolą, przejawy owej ekspresji nie mogą być w żaden sposób ograniczane, o ile nie naruszają one zapisów Kodeksu Etyki i powszechnie przyjętych zasad współżycia społecznego.
17. **Nic nie uzasadnia podejmowania wobec Osób Studiujących ani Osób Zatrudnionych w Akademii działań, które są zakazane zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki.** W szczególności, tego typu działań nie uzasadnia stosowana metoda dydaktyczna.
18. Uznaje się, że działania stanowiące naruszenie postanowień niniejszego Kodeksu Etyki stanowią naruszenie godności zawodu nauczyciela akademickiego.

III. Reakcja i pomoc

1. W trosce o dobro całej Społeczności Akademii, każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii powinna reagować na działania, które są zakazane zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki, bez względu na to, czy jest ona ofiarą takich działań, czy jedynie ma o nich wiedzę. W szczególności, taka osoba powinna zgłosić sprawę do właściwych organów Akademii, w szczególności do powołanego w tym celu Rzecznika Praw Studenckich. Reakcja Osoby Studiującej lub Osoby Zatrudnionej w Akademii na takie działania nie może powodować wobec niej negatywnych konsekwencji.
2. Każda Osoba Studiująca i Osoba Zatrudniona w Akademii, która uważa, że była ofiarą działań zakazanych zgodnie z niniejszym Kodeksem Etyki, może liczyć na **pomoc ze strony Akademii**, co najmniej poprzez rzetelne zbadanie i wyjaśnienie okoliczności danej sprawy w zakresie i w sposób odpowiadający tym okolicznościom (ewentualne dalsze kroki zależą od wyników takiego badania).